

ابونه شریطی

هریر ایچون سنه لکی (۲۵۰)
آلتی آیانی (۱۳۰) غروشدر

نسیخه سی ۵ غروش، سنه لکی
۵۲ نسیخه در

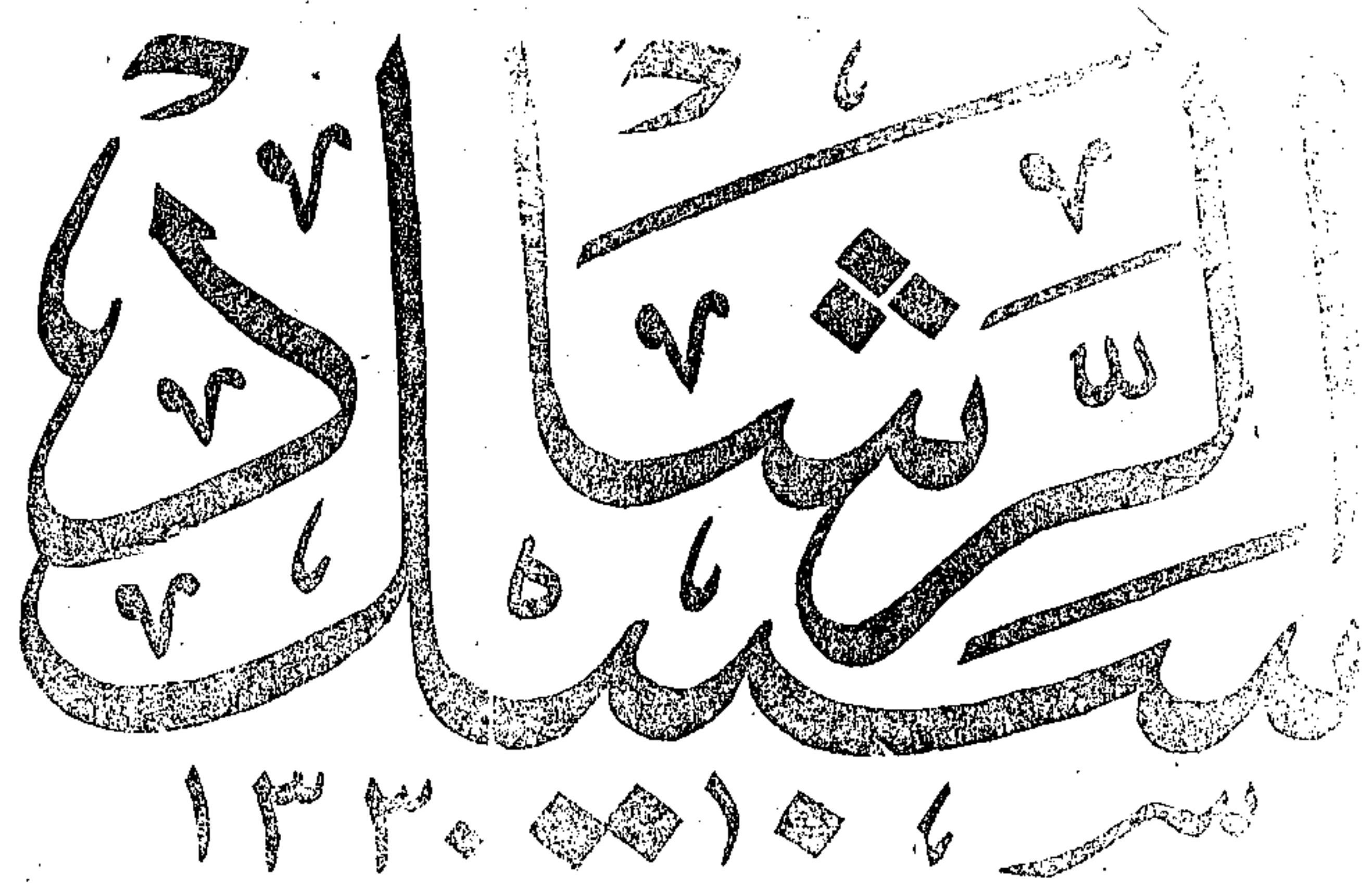
اداره خانه

آفریده حریت اوتلی قارش و سنده

اخطارات

آبونه بدلی پنددر

سلکه موافق آثار مع الممنونیه قبول
اولنور، درج ایدله یازیلر
آخاده اولونماز

اخطارات

آدرس تبدیلنده آیریجه اش
غروش کوندولمیدر

مکتوبلرک، ضالری واضح و اوقوناقلی
اولسی و ابونه صره نومروسی
محتوی اولسی لازمدر .

ملاک اجنیه ایچون آبونه اولانلرک
آدرس لرینک فرانسجه ده یازلمسی
رجا اولنور .

پاره کوندردیکی زمان نه به دائر
اولدیغی واضحاً بیلدیرلمسی
رجا اولنور .

صاحب و مدیر مسئول
اشرف ادیب

باش محرر
محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

جلد ۱۸

۱۷ شباط ۱۳۳۷

پنجشنبه

۹ جمادی الاخره ۱۳۳۹

عدد ۲۹۸

امت اسلامیہ نیک تعقیب ایدہ جکی طریق اجتماعی

انجمن کندی مدینت اسلامیه مژدر

بن الاقوام بیوک مجادلہ لری بیوک انقلابار تعقیب ایدر . بشرک تاریخ حیاتیہ و قہر کان بتون انقلابات فکریہ واجتماعیہ ہب بویلہ عظیم مجادلہ لری محسوا ایدر . ملتاری حرکتہ گتیرد کدن ، بیوک بیوک کتہ لری یرندن ایستادن صکرہ اسکی نظامات اجتماعیہ نیک صارصلماماسی قابل دکلدرہ مختلف عادات و طبایعہ بولونان ملتاری یکدیگریلہ تماس و تصادمی حیات بشریہ یک بیوک تاثیرلر حصولہ کتیربور . اقوامک قایناشمسی نہ قدر واسع اولورسہ اجتماعی تحولاتلرہ او نسبتہ کسب اہمیت ایدیور . بشریت بویلہ مہادی انقلابارلہ یوغورولہ یوغورولہ طوردن طورہ انتقال ایدیور . بو استحالیہ لری بین البشریکی جامعہ لر حصولہ کایر ، انسانلر آرہ سندہ کی افتراق حفرہ لری بر آزدا طولار ، بشریت بو صورتلہ وحدتہ طوغرو سیر طبیعیستی تعقیب ایدوب کیدر . سکان ارضک بو کونکی احوال عمومیہ سنہ شویلہ یوکسکدن بر نظر عطف اولونہ حق اولورسہ یک معظم انقلاب دالغہ لری آراسندہ جالفاقمقہ اولدینی کورولور . بو فکر طوفانک نہ وقت سکون بولہ جنی وزوہ قر از قیلہ جنی هنوز بللی دکلدر . بوتحوالات اجتماعیہ نیک عظمتی ملتاری روحانیلہ اشتغال ایدن اجلہ علمایی بیلہ حیرتلیر انجمنہ بر اقصدر . بو کن آرتیق فوای اجتماعیہ ، قوای سیاسیہ دن زیادہ کسب اہمیت ایدیور و بو کونکی مجادلہ بین المللیہ حاکم اولیور . بو کون ملتاری قومی منفعتلری ایلری سور کدن احتراز ایدرک ہب بشرک سعادت نامہ حرکت ایتمکدہ اولدقاری کوسترک مجبوریتی حس ایدیورلر . حرب عمومی اوروپانک مقدرات اقوام اوزرنده کی حاکمیتی صارصدی ؛ دولت و قومیت اساسلری اوزرینہ مؤسس موازنہ لری بیقدی . بشری مدہش بر جنبر ظلم و تضییق آلتہ آلان بو شبکہ سیاسیہ نیک انقشامی افکار اقوام اوزرنده بیوک تاثیر حصولہ کتیردی . و ملتاری آرہ سندہ اجتماعی مجادلہ صحیحہ لری آچدی . اصل مجادلہ کبری شمعی باشلاور .

بومعظم و جهان شمول انقلاب و تحولات دورلرنده آرادہ قاینا یوب ازیلہ مک ایستہ بن بیوک ملتاری بو جریانلرہ قارشی جدی بروضعیت آلق ، وجہہ عزیمتی فایت اساسلی صورتہ تعیین ایدرک واستقامتی تعقیب ایلک مجبوریتدن قطعاً وارستہ قالا مازلر . یوقسہ مختلف جریانلر آرہ سندہ بوجالایہرق کردابہ سور وکلنمکدن یاقہ یی نورنارمق قابل اولماز . ملتاری مقدراتیلہ اشتغال ایدن رجال متفکرین ایچون بویلہ زمانلرہ دوشونیلہ جک نقطہ یالکیز مادی حدودلر دکلدر .

بونککہ برابر ملتاری واجتماعی وجدانلرک معنوی حدودلری نہ مطلقا نظر اہتمامہ آلق ضروریدر . چونکہ بو حدود معنویہ فضائل بشریہ فوافلنک کشت و کذارینہ برر بحرای سلامت اولدینی کی ملتاری مقدسانی یغماہ ککچک اولان جنودباغیہ ضلالتہ در برمدخل شقاوت تشکیل ایدرلر . فضائلہ قارشی قاپولری سدایمک نہ قدر مدوم بر تعصب ایسہ ضلالتہ قارشی مقاومتدہ اودر جہ مدوح بر صلابتدر . ملتاریک یاشامغہ یوکسکملکہ اولان استعدادلری بوساحدہ کوستردکاری اہلیتہ اولچولور . چونکہ حدود معنویہ سنی محافظہ ایدہ بیلہ جک صلابت حائر اولہ میان ماتلر حدود مادیہ لری نہ محافظ ایدہ مزلر . موقت بر زمان ایچون محافظیہ قدرتیاب اولسہ لری بیلہ استقبالدن قطعی صورتہ امین اولہ مازلر ؛ ایر ، کچ فنا و تمثله محکوم قالیرلر .

بناء علیہ ہر شان یومیسو عصری برر درس ویرمکدہ اولان بویلہ مدہش بر زمانہ امت اسلامیہ نیک مقدرات سیاسیہ واجتماعیہ سنہ بر جریان سالم ویرمک و ضربات وقایع ایلہ ازیلدکدہ بولونان اسلام عالمک وجدان عمومیستی تغدیہ و تطمین ایتک ؛ کرک مادی ، کرک معنوی ساحدہ وجہہ استقامتی تہریر و تثبیت ایتک اولیای امور ایچون الک متحکم والہ متقدم بروظیفہ حیاتیہ ر .

بو کون مقدرات جہان حاکم اولان ملتاریک احوال اجتماعیہ وفکریہ سنہ عمومی بر نظر عطف ایدہ جک اولورسہق ایکی بیوک جریانک چار پیغمقہ اولدینی کورور بولردن بری بتون اقوام بشریہ یی تحت تحکیمدہ طوتمق و انسانلری محدود بر زمزمہ نیک منفعتہ چالیشدی ر مق ایستہ بن ایمربالیزم و قایتالیزم عالمی ؛ دیگرکی ایسہ بوطالمک استناد ایتدیکی بوتون اساساتی بیقہرق قدرت و نفوذ حکومتی بلا قید و شرط عوامک الہ تودیع ایتک و انسانلر آرہ سندہ ہر خسرو صدمہ مشترک و مساوی بر حیات تأسیس ایلک ایستہ بن بولشہ ویزم عالمی در . بو ایکی جریان بو کون مصادمہ حالندہ بولونیور . بناء علیہ بو وضعیت جدیدہ قارشیسنده امت اسلامیہ نیک اتحاد ایدہ جکی خط حرکتی قرارلاشدیرمق بو کونک الک مہم مسئلہ سی ، مقدرات اسلام ایلہ اشتغال ایدرک الک مہم وظیفہ سیدر . یالکیز بو خصوصہ حیاتیہ قایلمایہرق علمی واجتماعی بر صورتہ مسئلہ یی حلہ چالیشمق ، حق و حقیقتہ وصول ایچون الک عالم بر یولدر ؛ بز جہ یک زیادہ حائر اہمیت کورولان بومسئلہ نیک حتی الزمدر . اونک ایچون تمی ایدرکہ حقوق اساسیہ ایلہ اشتغال ایدن ذوات ایلہ جہانک اجتماعی جریانلری تعقیب ایدن متفکرین امت بو خصوصہ کی نقطہ نظر و مطالعہ لری نشر ایتک لطفندہ بولونسونلر . حتی بو خصوصہ

بوتون قوام اسلامیه متفکر لرندن مرکب برشورای عالیة اسلامک انقادیه اسلام طلبک وجهة استقامتی تعین ایتمی ده بو کون بر ضرورت حالی آلمشدر .

بر عصر دنیوی ملتزم کمالیسی ایچون مطلقا غربیللا شمعندن باشقه بر چاره خلاص اولمادیخی قناعتی ملتک مقدراتنه حاکم اولان رجالک افکارینی تمامیه استیلا ایتشدی . مدنیت غربیه نیک تاثیراتی آلتنده شخصیتی غایب ایدرک مفرط بر غرب پرستلکه مبتلا اولان بوزمره منوره سلامت ملیه یی آنجیق کندیسنگ دوچار اولدیخی بو ابتلا یی مرضی یی مملکت سرایت ایتدیر مکده کورییوردی بو غفلت خطا ترقی و تعالی نامه وجدان و افکارده انواع بحرانلر تولید ایدرک مملکتی فلاکتدن فلاکتنه سور و کله یوب کوتوردی . غرب عرفان و مدییتی ایله پرور شیاپ اولان بوزمره منور دن بکله نن یکنانه شی ، غربک علوم مثبت و صغیحه سنی ، فنون آیه و صنایعیه سنی مملکتته نقل و تطبیق ایتک ایدی . چونکه اجتماعانز و اخلاقیاتنر اک متین تملار اوزرینه موضوع ایدی . کورولان عجز و قنور همومی علوم مثبتده کی جهالت بر نتیجه سی ایدی . خسته لغمز علوم مثبتده کی جهالت ، درمانسز لغمز فنون آیه و صنایعیه ده کی یوقسوز لغمز بولنیوردی . حالبوکه منور انمز کندیلرندن بکله نیلن بو وظیفه یی یامادیلر . جمعیت می غرب اجتماعات و اخلاقیاتی دائر مسنده یکی بر شکله قویغه اوغراشدیلر . بو سببله هیئت اجتماعیه منر آره سنه تفرقه تملارینی وضع ایتدیلر . بونلر غرب موضوعات مدینه سنک شرقیه ویا هریره توافق ایدر چکی ظنه دوشدیلر . قوانین و مؤسسات غربیه نیک قبول و ادخالیه مظهر تجدد و ترقی اولمق قناعت سغیغه سنی پرورده ایدن بو غرب پرست زمره نیک تشبیهات تقلید کارانه سی بک طبیعی اوله رق هزیمت نامه ایله نتیجه لندی .

بو کون دهینه ایکنجی بر خطایه دوشمک غفلتده بولونان بر زمره نیک پیدا اولدیغنی کورییوز . بعض فکرلره کورد : « بزی بو غمق ایستین بو مدنیت غربیه یی ییقمق اوزره تأسس ایدن قومونیزم جریاننه بلا قید و شرط تابع اولمق ، اونک وضع ایتدیکی برنسییلری اولدیخی کی در حال قبول ایتک سلامت ملیه ایچون الزمدر . . . » هر درلو عوض و غرضدن سالم اوله رق صمیمی صورتده بو فکرک طرفدار لری بولندیغنی نظر دننه آلوب محاکمیزی اوکا کوره یورومتک ایسته یورز .

بزی بویله دالان داله سوق ایدن نه در ؟ بیچین بزی سلامت و سعادت کدمزده ، کندی ایمان و قناعتلر مزده آامیورزده بویله دائما اجنبی جریانلری آرقه سندن سور و کله نیک ایسته یورز ؟ نفسلرینه ، ملت لرینه قارش یی بو اعتماد سزلک کندیلرینه زمره دن کایور ؟ بزم نه قدر غریب حالت روحه منر واردر . هر مجهول ویا نو ظهور اولان شیلره اوقدر مفرط بر مجلویت کوسترییورز که حقیقه حیرت ایتمه ک ممکن دکدر . هیچ شبهه یوق که بو مجلویت ، بونلرک محضات و محاذیرینی بیله مدیکمز دن نشأت ایدیور .

بو عدم و فوف ، اونلرک حائر کمال اولدق لرینه اعتقاد ایچون کافی کلیور . فنا اولدیغنی بیله مدیکمز شیلری آلامیورزده ایله کفی بیله مدیکمز شیلری آلامیه قالدیشورز که اصل بزی خطایه دوشورن نقطه بودر . مجهولاتی نظر لر مزده آملازی تأمین ، رزولرمزی تطمین ایدر بیله بک برشی حالنده تجلی ایتدیرییورز ، حالبوکه بونو ظهور و مجهول اولان شیلر اکثر یا هیچ بکله نله یی بر چوق نتایج سیئه تولید ایدیور . بالخاصه عنعنات و اعتیادات موضوعه یی ییقیور ، قیمتدار بعض حسیات و اعتقاداتی رنجیده ایدیور . بو صورتله هیئت اجتماعیه نیک موجودیت مادیه و معنویه سنی صارصدیخی ایچون اک مترقی ، اک مسعود ملتارده بیله عدم اعتماد ، حتی اندیشه اوپاندیریور . بزیایسه یکی و مجهوله قارش یی بویله غرب بر انجذاب کوسترمه یی بر محبت بر قیور و رانه تاقی ایدیورز . حتی بونلکه مفرطه اولیورز . خطا آلود مدرکات و محاکمات اوزرینه مؤسس بر عالم کاذب ایچنده باشامق بزده بویله بر حالت روحیه و فکریه تولید ایدیور . بو صورتله عالم حقیقی نظر ادرا کزه ییکلانه قایور ؛ حقیقه یی باطل ؛ آشکاری خیال ؛ هدایتی صلاحت ؛ واقعی غیر واقع ، ممکن محال ایله قاریشدره رق اک بعد الاحتمال ترتیبات و تصوراتدن سمادت نمی ایدیورز .

غرب اجتماعاتنک ارقه سندن بو قدر زمان قوشدق . فلاکتدن باشقه نه نتیجه حاصل اولدی ؛ اونلرک شمعنه مادیه سی اولاکوزلر . مز ی قلماشدیردی ، صوکرده روحلر مز ی یاقدی . بو مدنیتی تمثیله چالیشدقجه کندی اخلاق و اجتماعاتنرک نابعلری جوزولدی . ایمان دینی منر دوچار ضعف اولدی . سیاسی ، اجتماعی ، حتی بشری وار ایلر مزه حائد عزملر منر برر برر قیریلدی .

شوراسنی سویله یلم که غرب مدنیته دن علوم و فنون ، مؤسسات علمیه و انسانیت کارانه یی ، یعنی یالکنز فکر و فضیلت اوزرینه استناد ایدن مدنیتی قصد ایتیورز . مدنیته بو قسمنه حرمت ایدر ز . وفلاکتلریمزک باشلیجه سی ده عضویت عرفاندن عبارت بولونان بو قسم مدنیته دن محرومیتمز اولدیغنی ده اعتراف ایدرز . بزی بو مدنیته دن یالکنز غرب اجتماعاتی رسمی غربی قصد ایدیورز .

ایشته بو مدنیته در که روما ایمپراطور لغنسک انقاض اضمحلالی پایلاشان و بار بار لرک یاقین خلایق لری بولونان رؤسای جسمانیه نیک تخریبکار احتراصلر یله رؤسای روحانیه نیک دینی منافرتارینه سربستی جریان ویره رک عالمی ظلمت لره بوغدی . جهان مریسی طورینی طاقیدن بو مدنیت پنجه تجاوزینی بتون اقطار عالمه تشمیل ایتدی . هر طرفده حضور و راحت یی سلب ایلدی . غربک تجاوزاتندن قربایتی حسبیله الاز یاده شرق قریب متأثر و فلاکتده دوچار اولدی . پارلاق بر مدنیته ک بیتمز توکنمز خزینه لرینه مالک اولمق و شریعت محمدیه نیک اساسات فاضله سنه سالک بولونمق اعتباریه بر طرفدن رها یین انصارانک بغض و عداوتلرینی ،

دیگر طرفندده شووایه لرك طمع وحسدلرین جلب ایتکه محکوم قالدی .

بالآخره افکارك باشقه ججرالر آلمسی اوزرینه بوارثی خصوصیتلر باشقه شکلدرده اجرای احکام ایتیه باشلادی . ماسکالر دیکشدی . آرتق شرق عالمی صلیب نامنه دکل ، مدنیت و بشریت نامنه تجاوزاته معروض قالدی . غربك شرقه خصوصیتی نه دن بوقدر شدیددر ؟ چونکه شرقه بوقدر تجاوزاته قارشی بردرلو اوله یین برروح واردر . اوروح ، شخصیت اسلامیة نك سوندروله مین اوازلی نوری آوروپایی جیلدیرتیور . صلیبونك بونجه مهاجانه قارشی قویان ، خرسایانلک انتشارینه سدچکن ، آوروپانك شرقه تمدین نامی التنده کی استیلا سیاستنه دائما انکل اولان بوشخصیت اسلامیة یی احیایه قادر اوله مامق . . . ایشته آوروپانك بزم حقه مزده بسله دیککی غیظ درونیلک سر و حکمتی بودر . اسلام عالمه قارشی بو حالت روحیه ده بولونان آوروپا صوک عصرده باشلیجه اقتصادیاننده عدم توازن طولایی مدھش برفساد اجتماعی به اوغرا دی . ماله حرص و طمع ، سفاهته میل و انجذاب قلبلرده کی بتون شفقت و مرحمت حساری نی سیلدی . روحلری مظلم برفسوت و وحشته مبتلا ایتدی . خودکاملق یکنانه شعاری اولدی . کشیع ظالملری اجرادن چکنمز اولدی . « منفعت » دن باشقه هیچ برشیک قیمتی قالمادی . عالیه رابطلری چوزولدی . « قوت » دن باشقه هیچ برشی طانیماز اولدیلر . « حق » ک هیچر معناسی قالمادی . فضیلت یرینه منفعت ، تعاون یرینه متنازع ، اخوت یرینه قومیت و عنصريت قائم اولدی . بوضورتله هیئت اجتماعیة نك شیرازه سی بوزولدی . کوزلری قاماشدیران شعشعه مادییه رغماً روحلری اک سافل درکیه دوشدی . فردلر اک مدھش اضطرابلره دوچار اولدی . بتون ثروت و حشمت محدود الاره انحصار ایتدی .

ایشته هیئت اجتماعیة اسلامیة یی بویله برمدنیت آرقه سندن سورو . کله مک بیلمه یزکه فلاکت واضع حاللادن باشقه بر نتیجه تولید ایدرمی ؟ شخصیت اسلامیة یی قلع ایله افرایینی کندی سلطنت ظالمه سنه خدمتکار ایتک ایسته یین بومدنیتک بشینه طاقتلوق صورتیله امت اسلامیة نك فلاح و سعادتنه امکان وارمیدر ؟ هیئت اجتماعیة مزك سعادتق ایچون (تنظیمات) نامی آتنده بیلهرک ، بیلمیه رک حریم اجتماعی و اخلاقی مزه صوقولان بومدنیت ، ملت مزك بینه اجتماعیة سی زیر وزیر ایلدی . اجتماعیة مزك صارصیلمسی اخلاق مز اوزرنده بویوک تأثیرلر کوستردی . حتی بو تأثیر اعتقاد مزه قدر نفوذ ایتدی . بو ظالم مدنیت بزى بو حاله کتیردکن صوکره یینه احتراصاتی نسکین ایده مبورده اسلامک شخصیت معنویه سی بوسبتون احما ایتک ایچون بوتون موجودیتیه اوغراشیور . اوکجه « تنویر و تمدین » نامی آتنده صوقولیور ؛ باطل نظر یلرله محیطی تفسخه اوغرا تده دن صوکره :

— بوراده نیم حریم ، نیم صرفانم ، نیم لسانم منتشردر ؛ بناء علیه بوراسی بکا حائدر . . . دیر ؛ استیلا ایدر . مرور زمانله اوراسی استعمار و استعلاکه محکوم ایدر . بوکون بوتون دیار اسلامک چکدیکی مزاحم و اضطرابات هب بو مدنیت غربیه یوزندندر . اگر بو مدنیت بوضورتله انکشاف ایدرک جهانیه ظلم و مفسدت نشر ایتسه ، یدی البته بوکون شخصیت اسلامیة بویله زیبن دوشمردی . بزم مدنیت اسلامیة مزى ، موجودیت مادییه و معنویه مزى هب بو ضرب مدنیتی دنیلن شخصیت ظلمه بوغدی ، اولدوردی . هم اوله فجیع بر صورتده که بوتون فلاکت مزى بزه کندی الازمزه احضار ایتدیردی . مملکت مز درلو درلو جریانلر صوقودی . بیلهرک ، بیلیمیه رک او جریانلر آرقه سندن ملتى سوروکله یینلر ظهور ایتدی . قومیت یکرمنجی عصرک شعاریدر ، دیدیلر ؛ وحدت ملیه یی تارمار ایتدیلر . شعائر اسلامیة قرون وسطی محصولیدر ، دیدیلر ؛ ملک اک مدھش زلزله لرله ییقیلما یان اخلاقی برباد ایتدیلر . لوازم مدنیة در دیدیلر ؛ اک شنیع منکرانی مباحات صیره سنه قویدیلر . فلسفه عصریه دیدیلر ؛ اک متین اعتقادلری صارصدیلر . آرقه سندن ده غرب احضار ایتدیکی بتون او جهنمی واسطه لرله ، لظویلر ، زرهیلر ، آ تحت البحرلر ، طیاره لرله اوزریمزه صالیدیلر . کوزل مملکتلریمزى قانلر ، تشرایح مزه بر اقدیلر . هر بری رقاق دولت تشکیل ایده چک قدر واسع اراضیه یی اولان بر جوق مسلمان دیارینی ده ایچنه محکمه کچیردیلر . بونکله ده احتراضلر نی تسکین ایده میولرده آلان بیک درلو تزویرانه ، امانتسز هجومارله متصل یاقیور ، ییقیور ، چیکنه یورلر . بک اعلا کورولیور که بومدنیت غربیه ناشرلرینک اصل فرضی شخصیت اسلامیة یی احما ایتک ، اسلام طالمک دماغ متفکرینی از مک ، پارچه لامقدر .

انکاره محال اولمایاجق صورته ده حقه مزده کی غیض و کفی بتون نظرلرده تحقق ایدن بو مدنیت ظالمه نك مفسدت ، ظلم اوزرینه قورولان اساساتی آرقه سندن امتی سوروکله مک قدر بیوک بر غفلت و جنایت تصور اولونه ماز . بر آزدوشنور قفاسی ، بر آز مرحمت و انصافی ارلان هیچ بر فردک بوکون بوکا طرفدار اولدینه بزقائل اوله ماز . بناء علیه سلامت و سعادت مز ایچون بوجهتدن بر خیر اولمادی نی تحقق ایتدکن صوکره اوکا مخالف اوله رق تیلر ایدن و اومدنیتک بوتون اساساتی کوکندن ییقمه یی شعاریدین بولشه و بزم چریانی تدقیق ایده بیلیرز .

هر شیدن اول شو حقیقت علمیة یی نظر دفته آمالیدر که هر هانکی بر حادثه نك ، طبیعت و ماهیتی نه اولورسه اولسون ، اک مهم ، اک اساسی عاملی زمین حصولی اولان محیطدر . هر درلو تدقیقات و محاکماتده اوله

محیطی نظر اعتباره آلتقی ضروریدر . بناءً علیه مقدما اوروبامیث
دولایه سی آرمسند بولونان روسیه ده ظهور ایدن حادثه انقلابیه نك
ماهیته لایقوله کسب وقوف ایچون اسباب وعوامانی ، محطات الجا آنی
اوزون اوزادی نظر تدقیق وتنبیه آملیدر . عجبا بو حرکت نه کی
افکار واحتیاجندن طوغمشدر ؟ اوراده یاشایان خنق طرز تفکر
واحساسانی ، احوال روحیه واجتماعیه سی نه مرکزده در ؟ تشکیک
تاریخیه سی ، اخلاق خصوصیه سی ، سجایای موروثیه سی ، عادات واعتقاداتی
نه یوله در ؟ . . . بتون بونلر تدقیق اولونمادقچه او حادثه حقیقه
اساسی بر فکر ایدینمک ناصیل قابل اوله بیلیر ؟ صوکره بوسبتون باشقه
بر محیطده ، بوسبتون باشقه عوامل واحتیاجات سوقیه وجود بولان
بر حادثه یی هر هانکی ملته عیناً تطبیقه قانقیشیق ناصیل جائز اولور ؟
بویله بر مقلدك علم اجتماعك هانکی د-توریه قابل توفیقور ؟ دیانك
هیچ بریرنده هیچ بر شکل سیاسی یوقدرکه اولمك ماضینه واحوال
اجتماعیه نه او یغون بولونمک اولسون . هر هانکی بر مات قوانین
اجتماعیه مخالف بویله بر یوله سلوك ایتدیکی . تقدیرده اولك ایچون
فلاک واضمحلالدن باشقه بر عاقبت یوقدر . بزایسه معائناتسف
بتون حرکتزده دایما بویله مخالف طبیعت یوللر طومقله ذوق آیوروز .
قالدی که بو حادثه انقلابیه هنوز اساسانی لایقوله تثبیت وتقریر
موفق اوله مامشدر . انقلاب هنوز دوام ایدیور . زده قرار قیله جنی
بللی دکدر . حتی کندیلری بیله بو خصوصده قطعی برشی سویله مزملر .
چونکه اولورده ده اعینی اساسات اوزرنده بر اجماع حاصل ایده مشلدر .
انقلابك مختلف محاکمات ، مختلف تفسیرات ، مختلف تاقیانه اوغرادینی
براز اوطالك احوالنه وقوف اولانلرجه معلومدر . مثلاً بعضیلری
قومونیزمی ملیاشدیرمك طرفداریدر ، بعضیلری ایسه بوکا کلیاً مخالفدر .
یوقدر مخالف اجتهادلرله برابر بوکون متعداً چالیشیورلر . طبیعی
بونی ایچوب ایتدیرمن الجأت سیاسیه یی ده نظر دقته آلتقی ضروریدر .
اولر بوکون تجربه دورلری کچیریورلر ، هر حالده دونکی قومونیزم ایله
بوکونکی قومونیزم تطبیقات اعتباریه بردکدر . باخصوص بونلر مفرط
حرکتلدر . تهلکهلری بیوکدر . تطبیقی بی پایان مشکلاتی داعیدر .
باقلم ، بونلرک تجربهلری زریه منجر اوله جقدر ؟ احوال سیاسیه
واجتماعیه بر ملتك دیگر اقوامك تجاریندن استفاده ایتسی نه
قدر کوچ ، نه قدر خطرناك بر مسئله در . بویله حاضره قومیه
قانقیشان ملتلك اوغرادقلری نکت وفلاکتلر نه یاماندر ! هر ملت
انجق کندی درجه استعداد ومساعدیهلر متناسب ، احوال اجتماعیه نه
او یغون بر شکل سیاسی هضم ایده بیلیر . بو خصوصده ایملك
وکوتلك موضوع بحث اولماز . بر ملته قابیلیت خارجنده قبول ایتدیریله جك
هر هانکی بر شکل - نفس الامرده ای ده اولسه - عکس العمل وجوده
کتیریر . بو مسئلهلر ملتلك اجتماعیه ته تعلق ایدر . لك نازك ، لك حساس

مسئلهلردر . قماش آلوب صناعیه بگزمه من . اولك ایچون بز بو
خصوصده اساس اعتباریه هر هانکی بر ملتك اصول اجتماعیه وسیله
سیهسك دیگر بر ملته عیناً تطبیقه امکان بولوندیغنه قائل اولانلردن
دظن . بناءً علیه بو مسئلهنی اجتماعی وعلمی بر نقشه نظرندن محاکمه
ایتدیكمز تقدیرده بز بو نتیجه واصل اولیوروز .
یعنی مقصدیمز بز عالم انسانیت ایچون نفست ومضرتدن باشقه هیچ
بر شیخی اولیان ایمپریالیزم وایمپریالیزم طامتك پرولسیرلی آرقه سندن
ملتی سور وکله مه یی نه قر مخالف طبیعت بولورسوق بوکاته بل اوله رق
ظهور ایدن وماضی ایله بوسبتون علاقمنی قطع ومادی ، معنوی هر
شیء کوکندن قاع ایدرک فعاری وکسی بوتون تفاوتلری تسویه ، بتون اموال
خصوصیه یی عمومیه مال ایدرک مشترکاً استفاده ایلک ، بتون نفوذ
وقدرت حکومتی بلا قید وشرط عوامك الله تودیع ایتك دستورینی
تعقیب ایدن قومونیزم جریانك آرقه سندن سور وکله مشده بزجه قوانین
اجتماعیه او قسر آیشیری بر حرکتدر . مع مافیله اوللری بو حرکتلرنده
معذور تلقی ایدرز . وکندی ماضیلرندن بوسبتون قطع علانله ایتدیرنی ،
کندیلرینه عائد مادی ، معنوی هر شیء کوکندن قلع ایتلری پك
مناسب گوروروز . چونکه اولرک ماضیه سی - که آباء نصبارانك
افکار مظالمه سندن و بو افکاره استناد ایدن چاراق استبداد ومظالمندن
باشقه برشی دکدر . - اولك یقلمسی البته بشرک خلاص وسعادتی
نامنه تمنی اولونه جق برشیدر . هله بتون جهانك باشنه بلای عظیم
اولان ، استقلال وحریت بشری بوغان وایمپریالیست وقابیلیست مدنیت غربیه یی
یقلمق خصوصنده کی حرکتلری تجیل ایدرز . بو خصوصده کندیلرینه بوتون
عالم انسانیتك ، بوتون عالم اسلامیتك منتدار اوله جقلری ده سویله بیلیر .
حتی بو خصوصده کندیلرینه المزدن کلن هر درلومه اوتی ده دریغ ایتمه یی
بروجیه تلقی ایدرز . بو نقطه لرده تمامیه کندیلرینه اشتراك ایدرز .
بالکمز بوهدم وتخریباتلری بزم اساساتزده تشمیه قانقیشدقلری
زمان کندیلرینك نه عظیم خطایه دوشدکلری کندیلرینه آکلاتیرز .
علمامن علملریله ، رجال سیاسیه من مهارتلیله ، حاصل امتك هر صنفی
کندینه مخصوص صنعتیه کندیلرینی طریق حقه ارشاد ایتیه چالیشیر .
بنده کز اویله ظن ایدیورم که بشرک سعادتندن باشقه بر غایه
بیلیمین اسلامك اساسات عالیسنی کندیلرینه لایقوله آکلاته جق
علما اولسه هر حالده بو آدملر حق وحقیقتی تسلیمدن امتناع ایده مزملر .
چونکه فطرتك لایتغیر قانونلرینه مستند ومنطبق اولان مسلمانلق
بشرک حیات فانیه وسرمیده ده کی سعادتلری تأمین ایدن ، هر ایکی
عالمده کی حاللرینك مدار صلاحی اولان برغایه کالدر . متعادیا
طوردن طوره کیرن ، دوردن دوره انتقال ایدن عالم انسانیتك
لك نهایت قرار قیله جنی نقطه هیچ شبیه یوقدرکه / بوقانون اقوم ،

دین اسلام دیگر دینار کی دکلدر. زیرا اُدیان سائرہ نك سلطه مغویہ سی
یالکز ارواح اوزرینہ اولوب مادیات ایله هیچ بر علاقہ لری یوقدر.
بناء علیہ بو اُدیانک تعالیمی نفوسی تصفیہ و اخلاقی تہذیب ایده جک
مواظظ و نسیاحہ منحصر قلمبر. یالکز یونک ایسه او دینارلہ متدین
اولان افراد بینندہ کی علایق توشیق و مناسباتی تقویہ بہ عدم کفایتی
معلومدر. فقط دین اسلام بویله دکلدر. بودینک شارع حکمی - کہ
مخلوقاتک قطرتلری، طبایع و اخلاقلری مرکس ن زیادہ بیلن اودر -
افراد و اقوامک هم شؤن مادہ، هم شؤن روحیہ دہ مشترک اولمادقچہ
یکدیگرہ اتصال و ارتباط پیدا ایله ہمہ جگی یلیدی ایچون قرآن کریمی
یالکز فصص، مثال، مواظظ و نصایح روحیہ حادی بر کتاب
حالندہ بر اقایوب هم روحی، هم اجتماعی، هم دہ سیاسی بر کتاب
جلیل اولق اوزرہ انزال یو یورمشدر کہ بوسایده اقوام اسلامیہ
ارہ سندہ عبادات، معاملات و اخلاقہ مشابہت عظیمہ و بو مشابہت
اثری اوله رق افراد و جماعت اسلامیہ بینندہ قرآن کریمچہ مقصود اولان
تأیس عتدہ مؤاخات خصوصندہ قابلر دہ شعور حاصل اولمشدر.

اسلام جمعیتلرک نظامہ عائد دساتیر اجتماعی و سیاسی دہ وضع ایتمش
اولدینی ایچون آرتق امت اسلامیہ نك سمداتی شورادہ، بورادہ
آرامہ بہ حاجت یوقدر. بوکون آوروپانک دوچار اولدینی نہ قر
منزاحم اجتماعی و ارسہ اسلام ہدسی فطرت بشرہ ک موافق بر صورتہ حل
ایتمش، ثابت و مستقر بر حالت اجتماعی تأسیس ایتمشدر. انسانلر آرہ سندہ صنف
و ملت فرقلری قالدیرمش، رقابت و مخالفتلرہ مساع و یرمہ مش، تابع ایله متبوع
آرہ سندہ کی مناسباتی تعیین ایتمش، هیچ بر شکل حکومتلہ تقیید
ایلدیکی انسانلری، حقوق و وظائف متقابلہ لرینہ حرمت و رعایت
شرطیلہ احتیاجلرینہ کورہ حرکتندہ حر و سربست بر اقمش، بو
صورتلہ انسانلر آرہ سندہ موازنہ اجتماعی و سیاسی نك حصولی تأمین
ایتمشدر. بنیہ اسلامدہ کورولن بو وحدت و کمال ایله موضوعا بشریہ
فاسل بوی اولچوشہ بیلیر؟. هیچ شہیہ یوقدر کہ اقوامک کچیردیکی و کچیرمکدہ
اولدینی مختلف صفحات تکامل، بی پایان اشکالیلہ، اسلامک اساسات
اخلاقیہ، اجتماعیہ و سیاسیہ سی قبولہ منہی بر جریانک بعض تحولات
واعواجات موقتشندہ باشقہ برشی دکلدر.

اساسات اسلامیہ نك ماہیت طالبہ سی حقندہ بودر جہلردہ قوتلری بر
ایمان و قناعتلر بولوندینی ایچون بودستور و اساسلر خارجندہ امت
اسلامیہ نك هیچ بر جریانک بشینہ طافلمسنہ طرفدار اولہ مایز.
بیوک ملت مجلسی و حکومتی دہ بونمایہ بہ کوردیکمزدن طولانی بونی
اسلام تک حالی ایچون بونی بیوک بر بشارت، استقبالی ایچون دہ بیوک
برنجیم امید تلقی ایدرز. بیوک ملت مجلسنک شرعیہ و کیلی
بالماسبہ نشر ایتدیکی بر بیانامدہ دیوردی کہ:

بونظام اعظمدر. چونکہ مسلمانلق، هر درلو افراط و تفریط
جریانلرندن آزاده اوله رنی مرکز اصل نقطہ سیدر. بشری ظلم
و تضیق آلتہ آلمق نہ قدر انسانیتہ منافی ایسه هیچ بر قید ایله مقید
اولمایه رق آزاده سرائہ میشت نہ اوقدر قوانین فطرتہ مغایردر.
(بحسب الانسان ان یرک سدی = انسان کندینی ظن ایدرمی کہ باشی
بوش بر قیامشدیر؟) یالکز بائنه احتیاجات حیاتیہ سستی تدارک مقتدر
اولہ مایان، عجز ذاتیسی بر ہیئت اجتماعیہ التحاق صورتیلہ تلاقی
ضرورتندہ بولان انسانلر بوجہتلہ حریتنک بر قسمی مطلقا فدا ایتک
مجبوریتندہ درلر. متفکرین جہانک تحریریتدیکی سربستلک، انسانک
کافہ خصائصی بلا مانع و لا مزاحم استعمال ایده بیلمسندن و جمعیت
بشریہ اعضاسندن برینہ سائرلرندن کلہ جک مضراتی منع ایده جک، الحاصل
اغراض آماں بشریتک فوقندہ اوله رق عمومہ اجرای احکام ایده جک
بر شریعت عادلہ تابع بولونمسندن عبارتدر. بو، بوتون متفکرین اقوامک
تعقیب ایتدکای حال اصلی و معتدلہ معقولہ ارجاعہ چالیشدق لری
حریت حقیقیہ دہ کہ مسلمانلق ایشته بوندن باشقہ برشی دکلدر.

طبیعی بولاشہ و یکلر دائما بویله حال افراطدہ قالہ جق دکلاردر.
طبیعت بشریہ اوله رنی فطرتک لایتغیر قانونلرینہ سوق ایدہ جکدر.
بوکون اولنر انقلابک دور متیسنندہ بولونیورلر. تجربہ ایده یدہ هر
حالہ دائرہ اعتدالہ رجوع ایدہ جکلرد. بوقسہ افراط و تفریط فردلری
اولدینی کی ملنلری دہ اضمحلالہ سو وکلہ مکدن هیچ بر زمان کری
طورماز.

شیمدی بویله تذبذب اجتماعی و فترت سیاسیہ و اغراض ان بر مائدہ وضع
ایتک ایستدیکی دستورلری مال بولمش مغربی کی آکلامہ دن، تدقیق
ایتمدن آلوب دہ حالت اجتماعی سی دها اون وچ عصر اول صارسیلما یه جق
بر صورتہ تقرر ایتمش اولان بر ملنہ کتیروب تطبیق ایتہ یه قالدیشمق
بیامم کہ نہ ایله توصیف اولونه جق بر حرکتدر.

بزم المزدہ اولہ بر اساس عالی وارد کہ او بزی هر هانکی بر
ملک، هر هانکی بر جریانک آرہ سندن قوشمقدن ابیدی صورتدہ
مستغنی قاشدیر. بزمہ مدنیت غربیہ جریانک بشنہ طاقیلہ بیلیرز
تدہ قومونیزم جریاننہ تابع اولہ بیلیرز. یعنی امت اسلامیہ نك سعادت
بولنردن هیچ بریسی تأمین ایده مز. برنجی جریانک تجربہ سی
یابدق. مانی نہ فلاکتلرہ سور وکلہ دیککی کورک. ایکنجیسی ایسه هیچ
تجربہ یه محل یوقدر. بو اولہ برشیدر کہ برآندہ بوتون ہیئت اجتماعیہ
مزنی نارمار ایدر بزم ہیئت اجتماعیہ مزنی طوتان رابطہ دینہ در.
بواساسلرک صارسیلدینی کون جمعیت یوقدر، چونکہ بزم دینیز
مادی، م منوی بو بون حیاتلرہ بوتون افعال و حرکاتلرہ حاکمدر. ایترا
ایتدیکی دساتیر اخلاقیہ، اجتماعیہ و سیاسیہ سرباطلر ت بشرہ منطبق اولق
حسبہ الی لابتنوع بشرک ناظم مقدر ایتدر.

حرکات و مساعیسی اهمیتدن دوشورمش اولورز . روسیه نك اجتماعى انقلاب و مجادلانى نه قدر فضله دوام ایدرسه روس تهاکمه سندن اولسبده اوز اقلاشمش و قورتولش اولورز .

« صکره بولشه ویکلرک وضعیت اقتصادیه لری اصلاح ایتمهکله بتون روسیه مسلمانلری نك استقلاللری نه قازانش اولورز .

« بناءً علیه بز بویه بر سیاست تعقیب ایتمهکله هم دن قارداشلر مژک استقلاللری نی تأمین ایدرز ، هم کندى موجودیتى هر درلو تهاکله لدن محافظه ایتش اولورز »

سبیل الرشاد : ۳۶۳ — ۱ آغستوس ۳۳۴

اوزمان آلمانیا ايله بولشه ویکلرک آره سی آچیقدى . آلمانلر شرق سیاستنده پک یا کیش بوله صیاقشاردى . بز اوزمانکی رجال حکومتیزده آرتیق بویه مسائل مهمه ايله اشتغال ایدمک بر حالده دکلدی . رجال حکومت آره سنده کی شخصی منافرتلر حاد بر دوره یه کلشدى . بر ایش کورمک قابل اوله مایوردی . مع عافیه بز ، ظیفه مزی یایدىق . دوشوندکلر مزی سویه مکدن هیچ بر زمان کرى طور مادی .

ایشته بوضورتله بولشه ویکلرک روسیه ده بر قوت اوله جغنی وائشلاخیلره معارض اولان بوقوتله اسلام عالمک مناسبات حسنه تأسیسی ، حتی بز اتفاق عتد ایتسی لزومى ایلری سورمشدک . ایکی یجق سنه کچدی . اوزماندن بری بر چوق حادثات مهمه وقوءه کلدی . تارکه اولدی . تکرار حرب باشلادی . صوکره روسیه ده کی مسلمانلرک بولشه ویکلرله مناسباتی درلو درلو شکالر آلدی . کرک مسلمانلر ، کرک بولشه ویکلر آیری آیری خطالار ارتکاب ایتدیله . اک نهایت بوکونکی وضعیت حاصل اولدی .

بو خصوصده کی نقطه نظریمز بوکونده دیکشمه مشدر . ینه اویله دوشونورز . برگره بولشه ویتلک خرسیتانلق عالمی آره سنده تحوت ایتش بر انقلابدر . وهر شیدن اول هدف هجومی آورپاندیقى در . هر حالده بومدنیک بیقیلمسندن هر ملتدن زیاده نمون اوله جق امت اسلامیه در . چونکه بومدنیت ظالمه نك اک مدهش مظالمه معروض قالان مسلمانانلق عالمدر . بو تحکم و اسارتدن خلاص مسئله سی اوتندن بری اسلام متفکرلری نه قدر مشغول ایدیوردی و الان نه قدر دوشوندیریور . آوروپا مدنیتک احضار ایتدیکی وسائط حربیه قارشینه هر حالده صوپا ايله جبقله مازدی وسائط حربیه نك بوقدر جهنمی بر شکل آلدی زمانده مادون و محکوم بولونان اقوام ایچون ناصل خلاص امکانی اوله بیلیدی . مسلمانلر چالیشه ق ، فن و صنعت اضاحی اوله جق ، فابریقه لر یاه جق ، اولرک یادیفی آلات حربیه یی حاضر لایه جق ، صوکره ونلره قارشى قویه جتدی ، اولرک اسارت و استبدادی آلتنده بولوندقچه بوکا امکان وارمیدی ؟ آورپالیرک مستملکاتده کی مظالم و بواتقه لرینی

« اساسات اسلامیه دایره سنده اجرای حاکمیت ایتدی ال بیولک الک سبجل برغایه تاقی ایدن و بوتون سیاستی بواستقامت عالییه طوغرو کوتورمک هنر منده بولونان بیولک ملت مجاسی حکومتی

اواساسات عالییه قارشى تیجاوژاته نظر مساعیه ايله باقه ماز » ایشه شرعیه وکلی حضرتلری بر جمله ايله بیولک ملت مجاسنک اک مهم وظیفه اجتماعیه سنی فاده بویورمشدر . قی الحقیقه امت اسلامیه نك بتون فلاح و سعادتى آنجق بوسایست طایه ددر . بز ایتچون کندى اساساتیزه صاریلقدن باشقه چاره نجات یوقدر . بز کندمزدن باشقه هیچ کیمسه دن ، هیچ ریابانجی مللک اساتندن فائده یوقدر . اویله امید اولورکه مدنیت اسلامیه بتون شمشه سابقه سیمله بردها ریوزنده پار لایه جقدر . و بومبجل بیولک حرکتی پیشوا اوله جقده بوراده تشکل ایدن بومجلس عالیدر . اویله اعتماد ایدیورز که مقررات الهیه آرتق بوضورتله تجلی ایده جکدر . بتون جهات اسلامک النظاری بورایه متوجهدر . بورادن یوکسله جک بر صدای اسلام یوزلرجه میایون قللرده ظنین انداز اوله جقدر . بوکون فقرات ايله وقت کچیره جک زمانده دکاز . دشمنلریمک خاک ايله یکسن ن ایتمک ایسته دکلری بنای اسلامک تمللری نی تحکم ایتک بو مجلس عالییه عائددر . بوکون عالم اسلامک افکاری حال تشتددر . درلو درلو جریالرله صار صیامش ، زرمیه کیده جکنى شاشیرمش ، اورادن اورایه باش اورمقددر . بتون بو پریشان فکرلری بز کله اطرافنده طویلامق لازمدر . مجلس عالی نك آنا طویله عائد وظیفه خصوصیه سندن باشقه بویه عمومی بوظیفه سی ده وارد . اسلام عالمک وجدان عمومی نی تغذیه ایده جک بین الملل اساسات عالییه یی ده تقریر و تثبیت ایده رک انکار عمومی اسلامیه یی تفرق و پریشانلقدن قورتارمیلدر .

بولشه ویکلرله هیئت اجتماعیه اسلامیه آره سنده کی مناسباتک برده سیاسی صفحه سی واردر که بو خصوصده بز نقطه نظریمز و قتیله بیان ایتشدک . دها بولشه ویکلک ایلک ظهور ایتیه باشلادی زمان روسیه نك اسباب سقوطه ؛ بولشه ویکلک ظهورینه و روسیه مسلمانلری نك استقیانک تخصیص ایتدی کمز اوزون بر مقاله ده شو مطالعه بولونمشدق :

« روسیه باغبین بر حالده در . تهاکمه سی تماماً زائل اولمامشدر . بوکا کومنه رک ارفه اوستی باه جق زمان دکلدر . وظیفه مزی اهمال ایده جک اولورسقی معاذ الله اسکیندن دها قجج بر صورتده موجودیتیز تهاکله دوشمش اولور .

« بوکون بولشه ویکلرله توحید مساعی ایده جک اولورسقی بولرک رأس کارده قالمی نی تأمین ایتش اولدیغز کی ائتلاخیلرکده بتون

بیلانر بونی پک کوزل تقدیر ایدرلر. بناء علیه خارجه قارشى متحد حرکت ایدن بو مدهش آوروپا قوای مساحه سنک تحکمندن قورتواق ایچون یالکز برچاره واردی که اوده بالذات اوروپاده برتفرقه ظهور ایدرک بوقوتک ایچندن ییقلمسی ایدی. فی الحقیقه حرب عمومی ظهور ایتدی. و بو مدهش قوت صارصیلدی. فقط عالم اسلام بوندن لایقیله استفاده ایدمدهدی. عمومی عرفانسزاق، بزم وقتسز حرب کیره مز صوکره حربی اداره خصوصنده کی خطا لر من، متفقار منک خطا لری مسئله یی حل ایدمدهدی. نأره حربک موازنه عمومی شریعه داخل بتون ملتله سرایت ایلدی و جابج ایلیمسینه سحرجه تمادیمی، مایمونلرجه بشرک محصول مساعیدنک انسانلرک ضررینه استهلاکی ذاتاً صارصیلمش اولان موازنه اقتصادی یی یقمش وبالطبع موازنه اجتماعی یی ایدن ای به صارصمش ایدی. بو وضعندن یالاستفاده روسیه ده اسکی موازنه لره اعلان عصیان ایدن بولشه ویکلک تأسس ایتدی. آرزمانده تهدیدنی ایقعه مقتدر بر شکل تهدید آلدی. موسقووا، موازنه سنلک ایچنده قورانان غرب خالقنک امید ایتدیکی نسیم سعادتک مرکزی اولدی. و بو صورتله اوروپا بوکون اک مدهش بحرانلره دوشدی. اک سیکین اجتماعی عالمی بیله بوندن صوکره اورپاده موازنه اقتصادی تأسیسی همان غیرقابل اولدیغنی، آرتق سگون و وحدتک تأسس ایدمده جکفی، بالعکس متادی بحرانلر واختلاللرله غربک کنشی کنشی بیوب بیتیره جکفی آجی آجی لسانلرله اعتراف و تصدیق ایتکده درلر. بناء علیه اوروپا بنیان مدینتک تلارینه بو قدر مدهش قونداقر صوقان و اونی یقمه یی کنشینه شمار مخصوص ایدین بولشه ویکلک عالمه قارشى اسلام عالمک اتخاذ ایدمده جکی سیاست معیندر: بو خصوصده بولشه و یقاره مظاهرنا دشمنک دشمنی دوست اولق اهمیت بردستور سیاستدر. عالم اسلامک منافع حیاتیه سی بونی اقتضا ایدر.

اما بولشه و یقارک بره نسیلری بر طاقم نقطه لره اساسات اسلامیه به معارض بولونیور. اوله بیلیر. او یاشقه مسئله در. بز ذاتاً اجتماعیات اعتباریله اونلرک آرقه سندن کیمیه طرفدار اوله مایز. چونکه اونلر ایچون مسئله نک ایکی صفحه سی وارد: بری اجتماعی، بری سیاسی. فقط بزم ایچون بر صفحه وارد: سیاسی. بزم اجتماعی بر انقلابه احتیاجز یوقدر. مسلمانلق ده بیک اوچیوز سنه اول بو اجتماعی انقلابی پامش و اسلام عالمک حالت اجتماعیه سنی تقریر و تثبیت ایتشد: اساسات اسلامیه یی قبول ایدنلر آره سنده بوتون صنف امتیازلرین؛ قومیت آریقلرینی، حتی شکل سیاسی فرقلرینی قالدیرمش، انسانلر آره سنده بر ایمان وقناعت جامعه سی حصوله کتیرمش؛ بو صورتله بر وحدت فکریه تأسیس ایتشد. بناء علیه (انقلاب اجتماعی) دینچه بز بوندن بر شی اکلایمز. بز اسلام طانک احتیاجز بو دکلد. بزم غایه من مدینت غریبه نله تحکمن و نفوذی

آلنه دوشن اسلام طانک خلاصیدر. یعنی برلشه و یقار محکوم ملتک اسارت اقتصادی و سیاسی دن خلاصی کنشیلرینه شمار اتخاذ ایتدکاری ایچون مسئله بو نقطه ده بزم حیاتیه تعلق ایدنیور. غرب جهانگیرلکک قیرلسی بزم ایچون بر عمده حیاتدر. بو نقطه ده اونلرله برابر حرکت ایتک مجبوریتندیز. یوقسه بو سیاسی نقطه ده منفعتلر من منجده هدفز مشترک اونلرله اجتماعیات ساحه سنده اونلرله تابع اولق اقتضا ایتدیکنی بز اکلایمز. مسئله یی بو نقطه ده تقایط ایدوبده مسلمان خاقک افکارینی قاریشیدرانلر بویوک خطایه دوشیورلر. بیلهرک یاسیورلر. هر حاله بو سوء قصددن باشقه برشی دکلد.

— اما بولشه و یقارک آرزوسی بو مرکزدر: دینه چای. — بزم ده آرزومن اونلرک بزم اساساتمی قبول مرکزندیز. دیرز. البته بز بوتون جهانک اسلام اساساتی قبول ایتدیکنی آرزو ایدرلر. فقط بزه قارشى بویله بر تکلیفده بولوندقلرینی ظن ایتمیورز. بو قدر سیاستسنلک کوستره جکلرینه عقل ارمیور چونکه محکومیتدن خلاص ایچون بزم اونلرله برلکده حرکت نه قدر احتیاجز و ارسه اونلرکده بو خصوصده مسلمان عالمه اودرجه احتیاجلری وارد. اکر مسلمانلر اونلرک طرفی التزام ایتسه ییدی بوکون قطعاً بولشه و یقارک روسیه ده طوتونه ماز، چارلق عودت ایتش اولوردی. دینکین لر، قولچانلر، یوده نیچلر... قارشى ظفری تأمین ایدن هب مسلمانلر. بوکون ده بو احتیاج زائل اولمش دکلد.

واقعا بولشه و یقار بعض طرفلره اسلام طانک قارشى وفاسزلق کوستریدیلر. فقط بو خطانک آجیسنی هر حاله حسن ایتدیلر و ایدرلر. آلمانلر قافقاسیه ده، بر بهودی سیاستی تعقیب ایتدیلر. صوکره اونلک مدهش جزاسنه دوجار اولدیلر. بولشه و یقارده مثلاً افغانی انکیزلرله حرب طوتوشد بر دقون صوکره سلاح خصوصتندگی وعدلرینی ایفا ایتدیلر. فقط افغانلیرده بویوک بر مهارت سیاسی کوستره رک مظفرانه صلح عقد ایدنجه بولشه و یقار شایردیلر. شیمدی بو وضعیتی تعمیر ایچون اوغراشیورلر.

یعنی بونلر سیاست مسئله لریدر. منافع قارشى اقلی در. بو خصوصه درایت و کیاست لازمدر. هر کیم کنشی وضعیتی تقدیر ایتدیه آلدانیر. بولشه یقارک قافقاسیاده، بخاراده و سائر بعض محمللرده کی وضعیتی سیاستسنلکلرینی بیلمز دکاز. فقط اوراده کی مسلمانلرک وضعیتی، سیاستسنلکلرینی ده بیلرز. بولشه و یقار اذربایجانده، بخاراده یا بدقلرینی نیچون مثلاً (فرغانه) ده یا مادیلر چونکه اوراده کی مسلمانلر:

— بز سنک دوستکوز. بزى بو صورتله قبول ایدر سه کر سنکله توحید مساعی ایدرز.